

PRVOUKA CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU pro 1. až 3. ročník

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Prvouka je součástí celku *Člověk a jeho svět*. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich.

1.1 Vzdělávací obsahy, ze kterých je vyučovací předmět utvořen

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel.

V předmětu prvouka se realizují tato **průřezová témata**:

Osobnostní a sociální výchova – komunikace v rodině, ve třídě, vzájemné úlohy a vztahy ve skupinách, dodržování duševní hygieny, pomoc ostatním.

Mediální výchova – využívání médií jako zdroje informací, kritický přístup k reklamě, PC – výukové programy.

Environmentální výchova – rozvíjí porozumění vztahům člověka k prostředí, učí se hodnotit informace týkající se ekologického problému, nutnost komunikace o problémech životního prostředí, životní styl člověka vzhledem k přírodě, otázka odpadů, plýtvání energií ...

1.2 Mezipředmětové vztahy, přesahy

Český jazyk, literatura, sloh – využití poznatků z četby, vyprávění, popis.

Praktické činnosti – péče o květiny, krmení zvěře, sběr přírodnin.

Výtvarná výchova, tělesná výchova.

Promítá se i do života školy – cvičení v přírodě, Bezpečnostní den, účast na Dni Země, návštěva dopravního hřiště, knihovny a ekostezky.

1.3 Upřednostňované formy realizace vyučovacího předmětu

Vyučovací hodina; využití výukových programů – vyhledávání informací, testy ; vycházky do přírody; ročníkové projekty.

1.4 Časová dotace vyučovacího předmětu

Časová dotace: 1. ročník – 2 hodiny, 2. ročník – 2 hodiny, 3. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně.

Celková dotace hodin: 6 hodin týdně.

1.5 Ročníky, ve kterých se vyučovací předmět realizuje

Předmět se realizuje v 1., 2. a 3. ročníku.

1.6 Místo realizace vyučovacího předmětu

Ve třídě.

V terénu – pozorování, praktická cvičení.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

- Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě.
- Utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
- Rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech.
- Poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání.

- Utváření ohleduplného vztahu k přírodě.
- Objevování a poznávání všeho, co žáka zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět.
- Poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.
- Samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci.

2.1 Kompetence k učení

- Žák má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.
- Učíme žáky vyhledávat a třídit informace, které využívá v učení i v praktickém životě, uvádět věci do souvislostí, používat obecně zažitá termíny a pojmy, samostatně pozorovat dění, vyvozovat závěry ze svých pozorování.

2.2 Kompetence k řešení problémů

- Žák využívá své znalosti a dovednosti k řešení problémů, vyjadřuje a formuluje své myšlenky, naplňuje a promyslí si způsob řešení zadaných úkolů.

2.3 Kompetence komunikativní

- Nabízíme žákům dostatek možností k porozumění textů a obrazových materiálů souvisejících s učivem.
- Žák se vyjadřuje výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje, rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů.
- Vedeme žáky k formulování vlastní názorů a k možnostem ověřovat si některé praktické dovednosti v modelových situacích.
- Učíme žáky využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

2.4 Kompetence sociální a personální

- Účinně pracuje ve skupině, přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu.
- V případě potřeby poskytne žák pomoc nebo o ni požádá.

2.5 Kompetence občanské

- Žák si je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu, aktivně se zapojuje do dění ve třídě, chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka.

2.6 Kompetence pracovní

- Žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky, využívá svých znalostí pro daný předmět.